

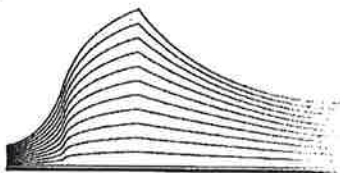
Kopie

Afgeleverd aan: mr. CLERENS Axel

art. 792 Ger. W.

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

68297

Repertoriumnummer 2014 / 15284
Datum van uitspraak 20 oktober 2014
Rolnummer 2013/AR/1945

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bleden aan de ontvanger

AUTEURSRECHTEN
(afgewezen)

Hof van beroep Gent

Arrest

zevende kamer
burgerlijke zaken

Aangeboden op 22 OKT. 2014
Niet te registreren Anja WILLEMS Adviseur a.i.

COVER 01-00000039430-0001-0009-01-01-1

2013/AR/1945 - In de zaak van:

JEAN CASSEGRAIN S.A.S., vennootschap naar Frans recht, handeldrijvende onder de naam 'Longchamp', met zetel te 75001 PARIJS (Frankrijk), Rue St. Florentin 12,

appellante, hebbende als raadsman mr. VAN INNIS Thierry, advocaat te 1081 KOEKELBERG, De Neckstraat 22 bus 38,

tegen

CALEM B.V.B.A., wonende te 8500 KORTRIJK, Rijselsestraat 23, ingeschreven met KBO-nummer 0821.054.718,

geïntimeerde, hebbende als raadslieden:

- mr. FIERENS Alexis, advocaat te 1050 ELSENE, Louizalaan 106 en
- mr. CLERENS Axel, advocaat te 1180 BRUSSEL, Ptoléméelaan 12 bus 1

wijst het hof het volgend arrest:

I Bestreden beslissing – Rechtspleging in hoger beroep

1.

Het hoger beroep is ingesteld bij verzoekschrift van 11 juli 2013 tegen het vonnis van 6 juni 2013 van de rechtbank van koophandel te Gent, vijfde kamer.

Het is tijdig en regelmatig naar de vorm. Een akte van betekening wordt niet voorgelegd. Evenmin wordt er voorgehouden dat het vonnis betekend werd.

2.

Het Hof heeft artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken in acht genomen.

De procedure gebeurde op tegenspraak. Partijen zijn gehoord op de openbare terechtzitting van 22 september 2014. Het hof nam kennis van de overtuigings- en procedurestukken.

II Situering van de betwisting

3.

De vennootschap naar Frans recht s.a.s. Jean Cassegrain beroept zich op het auteursrecht op de vormgeving van de handtas "Le Pliage", met serienummer 1623. De raadsman van appellante pleit uitdrukkelijk dat het gaat om de contouren van de tas. De omstandigheid dat de meeste tassen, waarin de ingeroepen vormgeving is belichaamd, plooibaar zijn, duidt s.a.s. Jean Cassegrain aan als volstrekt irrelevant.

Het gaat om de vormgeving van deze tas:

Op de uitvoering wordt geen auteursrecht geclaimd; er moet dus abstractie van gemaakt worden.

Verder is er de vorm van deze tas (hetzelfde als het vorige, maar met lange handvatten):

S.a.s. Jean Cassegrain claimt de volgende visuele kenmerken van wat zij een 'model' noemt, die het volgens haar oorspronkelijkheid verlenen:

- een vierhoekige basisstructuur, waarvan de bovenste hoeken puntig zijn;
- lipvormige uitsteeksels aan de bovenste hoeken die in het verlengde liggen van de bovenste lijn en die de puntigheid van de hoeken versterken;
- twee handvatten waarvan de uiteinden de vorm hebben van afgeronde speerpunten en waarvan de lijnen een welbepaalde verhouding hebben met de andere lijnen van de vorm;

68300

- een lichtjes afgeronde flap, die zich tussen de handvatten over de ritssluiting plooit, die eveneens in een welbepaalde verhouding staat met de andere lijnen van de vorm.

Volgens de s.a.s. Jean Cassegrain maakt de bvba Calem inbreuk op haar auteursrechten op de hiervoor afgebeelde vorm met de volgende twee tassen:

De "Red Rose":

En de tweede tas, die aan de voorzijde van de tweede tas geen woordmerk heeft:

4.

Op 23 mei 2012 dagvaardt s.a.s. Jean Cassegrain de bvba Calem om de beweerdelijke auteursrechtelijke inbreuk te laten vaststellen en Calem te veroordelen tot de stopzetting ervan en tot vergoeding van de door de inbreuk geleden schade.

In het hier bestreden vonnis verklaart de eerste rechter de vordering ontvankelijk maar ongegrond.

De tegenvordering wegens tergend en roekeloos geding wordt deels gegrond verklaard en s.a.s. Jean Cassegrain wordt veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding van € 2.000,00.

III Grieven – Voorwerp van het hoger beroep

5.

Het Hof verwijst naar het verzoekschrift van s.a.s. Jean Cassegrain voor de uiteenzetting van haar grieven.

Het verwijst naar de respectieve syntheseconclusie van de partijen voor de uiteenzetting van hun argumenten en vorderingen.

IV De gronden van de beslissing en het antwoord op de middelen van de partijen

Komt de hiervoor getekende vorm "Le Pliage" auteursrechtelijke bescherming toe?

6.

De bvba Calem wijst er op dat de ingeroepen vorm verworden is tot een banaal model, hetzij tot een stijl, door het veelvuldige gebruik dat is gemaakt van de kenmerkende elementen van de vorm.

Zij legt hiervan overtuigende voorbeelden voor. (zie bvb. stuk 7 van haar dossier: Prada; stuk 8: Hexagona; stuk 9: Gussaci)

Er rijst de vraag welke auteursrechtelijke bescherming gegeven kan en moet worden aan de vormelijke kenmerken van een gebruiksvoorwerp, meer bepaald een handtas, waarvan naderhand is gebleken dat het een trend, een mode, misschien zelfs een stijl in de markt van de handtassen gecreëerd heeft.

Verschillende hoven en rechtbanken hebben in het verleden auteursrechtelijke rechtsbescherming toegekend aan "Le Pliage". Het Hof is niet gebonden door deze andere uitspraken. Het Hof ontkent niet dat de auteur van "Le Pliage" een trend gestart is. Een beginsel zoals "verwatering" of "inburgering" bestaat evenwel niet in het auteursrecht. Het auteursrecht zou hiervoor moeten gaan "lenen" bij het merkenrecht. Eens toegekend of eens erkend, blijft volgens artikel 2, § 1 van de Auteurswet het auteursrecht tot zeventig jaar na het overlijden van de auteur voortbestaan.

(vgl. H. COHEN JEHORAM, „De Nederlandse Hoge Raad erkent verwatering van auteursrecht door een quasi-merkenrechtelijke verwording van een werk tot onbeschermd stijl - De ‚Vliegende Hollander‘: volle zeilen, geen anker II”, AM 2007, afl. 5, 459, noot onder Hoge Raad (Ned.), (1e K), C05/071, 8 september 2006, concl. VERKADE; zie vooral Dirk VISSER, „Verandering, verknoedeling en ‚verandering van wezenlijke waarde: reactie op het artikel van prof. mr. H. Cohen Jehoram”, Bijblad bij de Industriële Eigendom 2007/1, 16-21, beide artikels op http://www.rvo.nl/sites/default/files/octrooiportal/2013/11/2007_nr1_%25281-11%2529.pdf)

7.

De basiskenmerken van een stijl of een mode vatbaar zijn niet voor bescherming door een auteursrecht.

Voor de ontwikkeling van de cultuur is de auteursrechtelijke bescherming van een stijl of mode nefast. Indien de grondlegger van de Art Nouveau auteursrecht had genoten, zou de stijl nooit dermate tot ontwikkeling zijn kunnen komen. Balthasar Neumann is van het grootste belang geweest voor de barok architectuur. Vanuit cultureel oogpunt is het gelukkig te noemen dat zijn werken niet auteursrechtelijk beschermd geweest zijn. Hadden de eerste kubisten hun stijl afgeschermd en gemonopoliseerd, dan zou deze kunstvorm nooit dermate tot bloei gekomen zijn. Ook voor mode is het belangrijk dat deze zich kan ontwikkelen, zonder onnodig gehinderd te worden door een monopolie van een welbepaalde (rechts)persoon.

Door auteursrechtelijke bescherming toe te kennen aan (het begin van) een modetrend, wordt verder de uitdrukingsvrijheid van andere auteurs, zoals vastgelegd in artikel 10 EVRM, onnodig beperkt.

Ten slotte ligt een economisch argument ten grondslag aan de ontzegging van auteursrechtelijke rechtsbescherming aan de vormgeving van de handtas "Le Pliage". De s.a.s. Jean Cassegrain zegt dat zij de rechten overgenomen heeft van de ontwerper Philippe Cassegrain. In de mate dit zo is, worden de auteursrechten voor lange tijd en zelfs als het ware voor onbepaalde duur geblokkeerd bij deze vennootschap.

8.

De combinatie van vormelementen in “Le Pliage” heeft onmiskenbaar ingang gevonden bij een bepaald publiek en een trend gezet. In het straatbeeld ziet de toeschouwer jaar na jaar nieuwe concrete uitwerkingen verschijnen van de bewuste tas, met lange of korte handvatten, in een kleine of in een grote maat, met aangepaste kleuren en materialen, die op zichzelf soms een nieuw subtrend lanceren.

De modetrend voor een tas, vorm gegeven in een trapezium met een smallere basis dan de bovenzijde (door de concurrentie meestal verbasterd tot een rechthoek), twee uitsteeksels aan weerszijden van de rits, die de punten accentueren en verlengen en een korte klep over de rits, tussen de twee korte of lange handvatten, kan op zichzelf niet auteursrechtelijk beschermd worden.

In haar conclusie verwijst de s.a.s. Jean Cassegrain naar het Trip Trapp arrest van dit Hof. Die zaak is evenwel te onderscheiden van de voorliggende. Bij de Trip Trapp stoel van Stokke werd een geheel nieuwe vorm gecreëerd en werd een verstelbare stoel gemaakt. Daarbij is geen sprake van een nieuwe trend. De sobere vormgeving van de stoel paste in de sobere vormgeving die Scandinavische meubelen vaak kenmerkt, maar de stoel zelf was een eigen intellectuele schepping van de auteur, die zijn persoonlijkheid minstens gedeeltelijk tot uitdrukking bracht door de eigen creatieve keuzes die gemaakt werden.

9.

De vordering van de s.a.s. Jean Cassegrain is op grond van het voorgaande ongegrond. Het bestreden vonnis wordt bevestigd met een andere motivering.

Bij gebrek aan auteursrecht op de vormgeving van de hierboven weergegeven tassen, dient het Hof niet op de overige argumenten en vorderingen van s.a.s. Jean Cassegrain in te gaan.

10.

Andere rechtsgronden dan het auteursrecht roept s.a.s. Jean Cassegrain niet in. Ambtshalve zijn er geen op te werpen.

11.

Het Hof kan aanvaarden dat de eerste rechter de wijze waarop de s.a.s. Jean Cassegrain haar proces gevoerd heeft als tergend en roekeloos aangemerkt heeft en een schadevergoeding toegekend heeft. Er zijn geen gronden om hierop terug te komen.

68304

In hoger beroep vordert de bvba Calem een schadevergoeding van € 5.000,00 wegens tergend en roekeloos hoger beroep (dat zij ten onrechte als een incidenteel hoger beroep kwalificeert). Het hoger beroep, waar s.a.s. Jean Cassegrain enkele nieuwe elementen aanbrengt, is op zichzelf tergend noch roekeloos. Het is niet omdat het ongegrond is, dat het tergend of roekeloos wordt.

Kosten

12.

Op grond van de artikelen 1042, 1017 en 1022 Ger. Wb. wordt appellante tot betaling van de kosten veroordeeld.

Er is geen rechtsgrond om het bedrag dat de rechter in eerste aanleg toekende, te wijzigen.

In hoger beroep is er geen reden om af te wijken van het basisbedrag voor de rechtsplegingsvergoeding. Deze bedraagt € 2.200,00.

Voor de vordering wegens tergend en roekeloos hoger beroep, die kadert in het geheel van de betwisting, wordt geen aparte rechtsplegingsvergoeding toegekend.

OP DEZE GRONDEN

Het Hof:

- verklaart het hoger principaal beroep toelaatbaar, maar ongegrond;
- **bevestigt** het bestreden vonnis met een andere motivering;
- verklaart de eis van geïntimeerde tot veroordeling van appellante tot betaling van een schadevergoeding van € 5 000,00 wegens tergend en roekeloos hoger beroep toelaatbaar, maar ongegrond;
- veroordeelt appellante tot betaling van de kosten, in graad van beroep bepaald op een rechtsplegingsvergoeding van € 2 200,00 voor geïntimeerde.

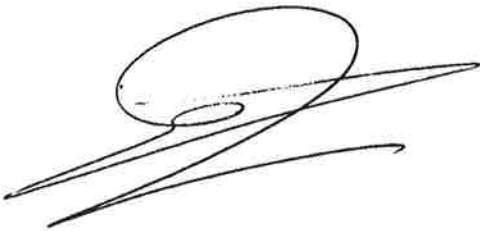

Aldus gewezen door de zevende kamer van het Hof van beroep te Gent, zetelende in burgerlijke zaken samengesteld uit:

Frank Deschoolmeester, raadsheer, waarnemend voorzitter,
Geneviève Vanderstichele, raadsheer,
Geert De la Ruelle, raadsheer,

bijgestaan door Kristoffel Goossens, griffier en uitgesproken door de voorzitter in openbare terechtzitting op maandag **twintig oktober tweeduizend veertien**.

Kristoffel Goossens

Geert De la Ruelle

Geneviève Vanderstichele,

Frank Deschoolmeester

